

Sygn. akt **II AKa 197/13**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 listopada 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie, II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Janusz Jaromin
Sędziowie:	SA Bogumiła Metecka-Draus (spr.) SO del. do SA Małgorzata Puczko
Protokolant:	st. sekr. sądowy Jorella Atraszkiewicz

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej del. do Prokuratury Apelacyjnej Janiny Rzepińskiej
po rozpoznaniu w dniu 28 listopada 2013 r. sprawy

B. B.

o wydanie wyroku łącznego

z powodu apelacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie

z dnia 4 września 2013 r., sygn. akt III K 74/13

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że orzeczoną karę łączną pozbawienia wolności obniża do 13 (trzynastu) lat,

II. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy,

III. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. K. T. kwotę 147,60 (sto czterdzieści siedem i 60/100) złotych, tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym,

IV. zwalnia skazanego od ponoszenia wydatków za postępowanie odwoławcze.

Małgorzata Puczko Janusz Jaromin Bogumiła Metecka-Draus

Sygn. akt II AKa 197/13

UZASADNIENIE

B. B. został skazany następującymi wyrokami:

1. Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 20 lipca 2001 r., sygn. akt VI K 1132/00, zmienionego wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 18 stycznia 2002 r., sygn. akt IV Ka 1747/01 za przestępstwo:

- z art. 275 § 1 kk popełnione w okresie między wiosną a 22 lipca 1999 r., na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności;
- z art. 286 § 1 kk w zb. z art. 270 § 1 kk, w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 64 § 1 kk popełniony w dniu 22 lipca 1999 r. na karę 2 lat pozbawienia wolności;

oraz karę łączną 3 lat pozbawienia wolności;

2. Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 23 czerwca 2003 r., sygn. akt III K 306/01, zmienionego wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 13 listopada 2003 r., sygn. akt II AKa 561/03 za przestępstwo:

- z art. 159 dkk w zw. z art. 60 § 1 dkk, popełnione 5 lipca 1998 r., na karę 1 roku pozbawienia wolności;

- z art. 286 § 1 kk w zb. z art. 310 § 2 i 3 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 64 § 1 kk, popełnione 30 czerwca 2000 r., na karę 2 lat pozbawienia wolności i karę 50 stawek dziennych grzywny po 20 złotych każda stawka;

oraz karę łączną 3 lat pozbawienia wolności;

3. Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 5 marca 2003 r., sygn. akt XIV K 224/02, za przestępstwo z art. 284 § 2 kk w zw. z art. 64 § 1 kk, popełnione w czerwcu 2000 r., na karę 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności;

4. Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 3 lipca 2006 r., sygn. akt IV K 248/06, za przestępstwo z art. 297 § 1 kk w zb. z art. 286 § 1 kk w zb. z art. 270 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 64 § 1 kk, popełnione w dniu 23 lutego 2006 r., na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

wyrokiem łącznym z dnia 26 lutego 2004 r., sygn. akt III K 12/04 Sąd Okręgowy w Szczecinie połączył kary z wyroków o sygn. VI K 1132/00, XIV K 224/02 i III K 306/01 i wymierzył karę łączną 5 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

5. Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 19 stycznia 2005 r., sygn. akt III K 349/03, za przestępstwo z art. 18 § 1 kk w zw. z art. 280 § 1 kk w zw. z art. 64 § 2 kk, popełnione 30 czerwca 1998 r., na karę 10 lat pozbawienia wolności; utrzymanym w mocy wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 18 maja 2005 r., sygn. akt II AKa 46/05.

Sąd Okręgowy w Szczecinie wyrokiem z dnia 4 września 2013 r. sygn. akt III K 74/13:

I. stwierdził, iż wyrok łączny z dnia 26 lutego 2004 r., sygn. akt III K 12/04 Sądu Okręgowego w Szczecinie utracił moc;

II. na podstawie art. 85 kk i art. 86 § 1 kk połączył kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami opisanymi w punktach 1, 2, 3 i 5 części wstępnej wyroku i wymierzył B. B. karę łączną 15 (piętnastu) lat pozbawienia wolności;

III. w pozostałym zakresie wyroki pozostawił do odrębnego wykonania;

IV. na podstawie art. 572 kpk umarzył postępowania w zakresie orzeczenia kary łącznej co do wyroku opisanego w punkcie 4 części wstępnej wyroku;

V. na podstawie art. 577 kpk na poczet kary łącznej pozbawienia wolności orzeczonej w punkcie II części dyspozytywnej wyroku zaliczył okres faktycznego pozbawienia wolności od dnia 20 marca 2001 r. do dnia 11 sierpnia 2004 r., od dnia 21 marca 2006 r. do dnia 30 kwietnia 2008 r., oraz od dnia 30 kwietnia 2008 r.;

VI. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. K. T. kwotę 147 (stu czterdziestu siedmiu) złotych 60 (sześćdziesięciu) groszy tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu, w tym 27 (dwadzieścia siedem) złotych (sześćdziesiąt) groszy tytułem podatku VAT;

VII. na podstawie art. 624 § 1 kpk zwolnił skazanego od kosztów sądowych.

Apelację od wyroku wniósł obrońca skazanego, który wydanemu zarzucił rażąco niewspółmierność kary łącznej, poprzez wymierzenie jej w maksymalnej wysokości 15 lat pozbawienia wolności, z pominięciem okoliczności takich jak wiek, stan zdrowia skazanego oraz jego postępowanie w okresie wykonywania kary.

Tak podnosząc, apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez wymierzenie skazanemu kary łącznej przy zastosowaniu systemu pełnej absorpcji oraz zasądzenie na rzecz obrońcy kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja obrońcy zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż Sąd Okręgowy prawidłowo uznał, iż w niniejszej sprawie zachodzą przesłanki do wydania wyroku łącznego i połączenia kar wymierzonych B. B. z wyroków opisanych w części dyspozytywnej tj.: Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 20 lipca 2001 r., sygn. akt VI K 1132/00, zmienionego wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 18 stycznia 2002 r. sygn. akt IV Ka 1747/01, Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 23 czerwca 2003 r., sygn. akt III K 306/01, zmienionego wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 13 listopada 2003 r., sygn. akt II AKa 561/03, Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 5 marca 2003 r., sygn. akt XIV K 224/02, Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 19 stycznia 2005 r., sygn. akt III K 349/03, utrzymanego w mocy wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 18 maja 2005 r. sygn. akt II AKa 46/05.

Ustaleń z tym związanych oraz samego rozstrzygnięcia w tym zakresie skarżący zresztą nie podważa. Także i Sąd Apelacyjny, ze swej strony, nie znajduje podstaw do kwestionowania ustaleń poczynionych przez Sąd Okręgowy. Apelacja obrońcy skazanego skierowana jest przeciwko wysokości kary orzeczonej kary, która zdaniem apelującej jest zbyt surowa, albowiem przy jej kształtowaniu sąd pominął takie okoliczności jak wiek, stan zdrowia skazanego oraz jego postępowanie w okresie wykonania kary.

Przechodząc do badania zasadności zarzutów apelacji wskazać należy, iż zgodnie z art. 86 § 1 k.k., mającym podstawowe znaczenie dla regulacji omawianej problematyki, dolną granicę kary łącznej wyznacza zawsze najwyższa z kar wymierzonych za jedno z pozostających w zbiegu przestępstw, a górną granicę kary łącznej tworzą dwa kryteria: suma kar orzeczonych za poszczególne przestępstwa oraz wskazany wyraźnie w ustawie maksymalny wymiar kar poszczególnego rodzaju. Jakkolwiek z powyższego wynika, że zgodnie z art. 86 § 1 k.k., przy orzekaniu kary łącznej możliwe jest zastosowanie zarówno zasady pełnej absorpcji, jak i zasady pełnej kumulacji, to jednak należy pamiętać, że zastosowanie każdej z tych zasad jest rozstrzygnięciem skrajnym, które może być stosowane wyjątkowo i wymaga wnikliwego umotywowania. W szczególności zasada absorpcji przy wymierzaniu kary łącznej może być zastosowana, gdy pomiędzy poszczególnymi przestępstwami zachodzi bliski związek przedmiotowy i podmiotowy, a przesłanka prognostyczna pozwala na stwierdzenie, że kara łączna w wysokości najwyższej z wymierzonych kar jednostkowych jest wystarczającą oceną zachowania się sprawcy. Z reguły bowiem popełnienie dwóch lub więcej przestępstw jest czynnikiem prognostycznym przemawiającym za orzekaniem kary łącznej surowszej od wynikającej z dyrektywy absorpcji.

W przedmiotowej sprawie było więc dopuszczalne wymierzenie skazanemu kary łącznej pozbawienia wolności w granicach od 10 lat pozbawienia wolności do sumy kar, która w przypadku skazanego wynosiła 16 lat i 9 miesięcy, a więc przy uwzględnieniu art. 86 § 1 k.k. do 15 lat.

Sąd Okręgowy uznał, iż sprawiedliwą karą dla B. B. będzie kara 15 lat pozbawienia wolności. Zdaniem Sądu Apelacyjnego kara pozbawienia wolności w takiej wysokości jest karą zbyt surową.

Jakkolwiek słusznie Sąd rozstrzygający wskazał, iż pomiędzy przestępstwami popełnionymi przez skazanego nie zachodzi ścisły związek czasowo-przedmiotowy, bowiem czyny osądzone poszczególnymi wyrokami były popełniane na przestrzeni 2 lat i zachodzą pomiędzy nimi nawet roczne odstępy, naruszają różne dobra prawem chronione, pokrzywdzonymi są różne osoby, nie ma też jednolitego sposobu działania, co skłaniało Sąd rozstrzygający do

wymierzenia kary łącznej z przewagą elementu kumulacji kar, to nieprawidłowo przy tym uznał, że stan zdrowia skazanego pozostaje bez wpływu na wymiar kary łącznej i może on być co najwyżej podstawą do udzielenia przerwy w karze.

Kodeks postępowania karnego w rozdziale 60 określił sposób procedowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego. Wśród unormowań regulujących tę kwestię ustawodawca umieścił przepis art. 571 § 1 k.p.k., dający sądowi możliwość badania przebiegu procesu resocjalizacji skazanego, poznania jego warunków rodzinnych, majątkowych czy też zebrania informacji dotyczących jego stanu zdrowia. To właśnie te wiadomości wraz z pełną wiedzą Sądu wydającego wyrok łączny o przestępstwach popełnionych przez skazanego, którego ma dotyczyć to orzeczenie, mogą mieć wpływ na wymiar kary łącznej. Ta powinność Sądu orzekającego w przedmiocie wydania wyroku łącznego, określona w art. 571 § 1 k.p.k., nie jest przecież nic nieznaczącą deklaracją ustawodawcy, ma bowiem służyć właściwemu kształtowaniu przez ten Sąd wymiaru kary łącznej w oparciu o pełny, możliwy do ustalenia w realiach rozpoznawanej sprawy, zakres wiedzy o przestępstwach i ich sprawcy. Taki właśnie, oczywisty cel tego unormowania jawi się zwłaszcza w konfrontacji z treścią przepisu art. 53 § 1 i 2 k.k., który w procesie wymierzania kary - także kary kształtowanej wyrokiem łącznym - nakazuje brać pod uwagę m.in. właściwości i warunki osobiste sprawcy oraz jego zachowanie po popełnieniu przestępstwa, a więc wszelkie, mające znaczenie dla wymiaru kary okoliczności, które powstały po wydaniu wyroków stanowiących podstawę wyroku łącznego. Do tych okoliczności zaliczają się niewątpliwie i stan zdrowia osoby skazanej prawomocnymi wyrokami, i opinie o niej z zakładu karnego (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 20 sierpnia 1992 r., II KRn 112/92, OSNKW 1992, z. 9-10, poz. 72; z dnia 3 kwietnia 2007 r., III KK 394/06, R-OSNKW CD, poz. 772 i z dnia 29 kwietnia 2010 r., III KK 291/09, R-OSNKW 2010, poz. 946, II K.K. 112/11 z dnia 4 października 2001 r.)

Z przedłożonych do akt sprawy dokumentów wynika, iż skazany w 2004 r. przebył zawał mięśnia sercowego, a w lipcu 2008 r. udar niedokrwienny mózgu z następowym niedowładem lewostronnym, ma także zdiagnozowaną cukrzycę typu 2 oraz niedosłuch obustronny. (k-66-73) Z uwagi na stan zdrowia, jak wynika z opinii Zakładu Karnego w G. z dnia 23 maja 2013 r. (k -15) nie jest on zatrudniony w warunkach izolacji. Również z powołanej opinii wynika, że skazany faktycznie karę odbywa w systemie zwykłym i nie jest zainteresowany jego zmianą, co słusznie podniósł Sąd meriti, ale także co ważne, w zakładzie karnym funkcjonuje poprawnie, był pięć razy nagrodzony i nie karany dyscyplinarnie, nie jest uczestnikiem podkultury przestępczej oraz prezentuje krytyczny stosunek do popełnionych czynów.

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd Apelacyjny uznał, iż właściwą dla B. B., będzie kara 13 lat pozbawienia wolności i do takiej wysokości obniżył orzeczoną wobec skazanemu karę, albowiem kara w takim wymiarze będzie w jego przypadku stosowną represją do wszystkich okoliczności ujawnionych w sprawie. Stan zdrowia skazanego rzeczywiście nie jest najlepszy i trudno prognozować aby uległ poprawie, szczególnie w izolacji, gdzie mimo wszystko ograniczonym jest dostęp do służby zdrowia. W tej więc sytuacji, skrócenie kary skazanemu jawi się jako zasadne.

Na podstawie art. 624 kpk Sąd Apelacyjny zwolnił skazanego od ponoszenia wydatków za postępowanie odwoławcze biorąc pod uwagę jego sytuację – pobyt w izolacji - ich uiszczenie byłoby dla niego zbyt uciążliwe.

Na podstawie § 14 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej obrony udzielonej z urzędu należało zasądzić na rzecz obrońcy K. T. kwotę 147,60 zł w tym należny podatek VAT z tytułu nieopłaconej prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym w sprawie o wydanie wyroku łącznego.